

CSALÁDI HIREK

(Négy sorig P 4, azonfelül soronként P 1)
Platner Márta Miskolc, Herman Zoltán Bonyhád jegyesek.

Spitzer Mancika Debrecen, Kiteier Ferenc Hajbuszörmény jegyesek.

Tausz Erzsike (Nové Mesto n/Váhom) és Klein György (Budapest) jegyesek.
Wachsler Elzus Győr, Neumann Manó Vác jegyesek.

Steif Gizikét Nyiregyházáról eljegyezte Szoffer Berit Sárospatak. (M.k.é.h.)

Funk Eszter Ilok, Deutsch Albert Szombathely jegyesek.

Schwartz József nagyváradai egyl. rabbi leánya és Schwartz Adolf Nagykároly házasságot kötöttek. (Mazelto!)

Büchler József Bpsten szombaton ünnepelte Dóvid fia barmiczvóját. Az ifjú szép psettli is mondott, a Peszachra kiadott „Chódos” szüdjában.

Klein Lajos s.-a.-új helyi osztályosjegyárúsító, Rajs-chajdeskor ünnepelte Alexander Majse fia barmiczvó avatását. Az ifjú élelmémű psettlije méltó feltűnést keltett.

Menyasszonyi ajándékok, óra és ékszerárak legmegbízhatóbb vétel és eladási forrása GESTETNER IMRE, Újpest, Király-u. 47. Budapesti telefon 2-945-60. Ékszerterveződetag.

x Jubadont orth. kóser fogkrém, amely a bpesti orth. rabbiság felügyelete alatt készült, az összes orth. fűszerüzletekben kapható. Ezt a prima fogkrémet, mely tubusokban kerül forgalomba, összes vallásos hittestvéreinknek melegen ajánljuk. (Lásd hirdetését.)

Finomszesz és borpárlat között fennálló jelentékeny árkülönbséget folytán ismét fokozottan fennáll a נקח חיש נקח.

Aki אפילו למחרין מן המחרין קóser RUM, LIKÓR és SZILVÓRUMRA reflektál, sziveskedjék rendelésével felkeresni Elsőrangú referenciáink. SCHWARZ JÓZSEF nagykereskedő, rum és likörgyáros SÁRVÁR

PURIMRA

Egy szén zsidó könyvet
e v jó tőlőioliat

GONDOS SÁNDOR moden
zsidó könyvkereskedéséből

Budapest, VI., Andrásy ut 53.

Telefon: 117-122

Ne kísérletezzen az arcával!

BARBIEN a legjobban bevált borotválópor
Mindenki csak ezt használja

Apró hirdetések

Pályázatok és apróhirdetések díjszabása: Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas- tagon szedett betűkből 32 fillér. Állást- keresőknek 10, ill. 20 fillér. Legkisebb hirdetés díja 2 pengő. Az összeg előre küldendő be; lehet 10 filléres levélbé- lyekben is. Jelígés levelekhez 20 fillér bélyeg mellékelendő.

EXISZTENCIÁVAL bíró uriemberhez férjhezmenne 27 éves csinos leány, jólmenő varroda tulajdonosa, 2000 P készpénzzel. „Szorgalmas” jelige.

MISKOLCON átutazóban csak Rück- man-nál étkezzen. Széchenyi-u., villa- mosmegállónál.

JOBBA házból való jól főző orth. szakács- nőt keresek. Rosenfeld fakereskedő, Győr.

FÜSTÖLT libacomb. orth. kóser, kg-ja 2.80. Sel-peszach olvasztott libaszir, 5 kg. dobozokban. 2.80 kg-ja. Schwarz, Debrecen, Pásti-u. 2.

HAGADÁK illusztrációkkal, magyará- zattal legolcsóbban Steiner G. könyv- kereskedésében kaphatók. Kazinczy-u. 36. Kazinczy templommal szemben.

ORTH kóser sel peszach házi libaszir, viszont eladóknak nagyobb mennyiség- ben jutányos áron eladó. Winkler, De- recske.

DEBRECENBEN orth. kóser bodega, vasút közelében: Schreiber, Hunyadi- utca 15. (Lakodalmakat olcsón vállal)

SZERÉNYIGÉNYŰ nőtlen fiatalember, gyakorlattal, nagyobb gazdaságba felügyelőnek vagy gyakornoknak ajánlkozik. Cím: Ornstein Andor, Hajdubagos.

ALKALMI dróset: hébert, magyart, né- metet, diszkrició mellett készít: Rei- chenbergh Fülöp hitoktató és hitszónok, Pápa, Szent László-u. 2.

LIBAZSIR olvasztva, orth. kóser, 5 kg. dobozokban kg-ja P 2.60, peszachi áru 2.80. Kornhauser, Debrecen, Simonffy- utca 1.

4 GIMNÁZIUMOT végzett 16 éves fiú elmenni iparosnak vagy gazdasági gyakornoknak. Gelberger, Nyírmárton falva.

BIN 28 jährige erstklassige Modistin, von angenehmen Äussern, aus guter orth. Familie. Habe 5000 P, gute Aus- stattung. Zwecks Heirat suche Herrn aus gleicher Familie unter entspre- chenden Verhältnissen. (Witwer ohne Kinder nicht ausgeschlossen.) Ewen- tuelle Palästina-Auswanderung. Zu- schriften befördert u. Chiffre: „Glück- liche Zukunft“ die Administration.

BÉLYEGZŐKÉSZÍTŐSEGÉD, önállóan dolgozik, állást keres. „Kitűnő munka- erő” jelige.

PEKSÉG nagyközségben eladó, esetleg kiadó. „Lelépés nélkül” jelige. (20 f. b.) FÉRJHEZ menne, némi készpénzzel és 100 P havi járulékkal rendelkező 58 éves vallásos özvegyasszony. „Mazl”

FIATAL fűszerkereskedősegédet kere- sünk március 1-i belépésre. Csak első- rangú, úgy engros, mint detailban jártas munkaerő ajánlatát „Sabosz tartó” jelige alatt a kiadó továbbítt.

HÉBER IRÓGÉP, modern, hordozható, igen szép írással, alkalmi áron át- adó. Megtekinthető: Herskovics Ernő, Vasváry Pál-utca 5. I. 2.

ORTH. KÓSER FÜSZER és CSEME- GEÁRUÜZLET a IX. kerületben Mandel Abraham, Ferenc-körút 32. Sel-peszach áruk legmegbízhatóbb be- szerzési forrása.

SZORGALMAS megbízható fiút tanu- lónak felveszek vegyeskereskedésbe. Volt hócher előnyben. Fisch, Bagamér

EGYLETI templom rabbija visszavonul- ni kíván. „4000 P lelépés” jeligéjű le- veleket a kiadóba továbbítt.

VÁCI—UTCAI nőiruhaszalonomat meg- osztanám szombattartó kalapos vagy fűzősnővel. Telefonhívó 1-388-74.

BIN anfang 30, angenehme Erschei- nung, Vaise, Modewaren-branche. Be- sitze 10.000 P baar u. gute Ausstat- tung. Möchte heiraten, ew. in der Branche selbstständig machen. Ent- sprechende Zuschriften (auch Witwer ohne Kinder, oder Prowinz) befördert unterm „Masoltow” die Administr.

30 ÉVEN aluli kiscsaládú *ajfesz-sajchet*, kellemeshangú jó *baltfile*, magyar ál- lampolgár, talmidchóhom jórésomá- jim: *ajfesz-sajchet és samesz állást vállalna, szerény fizetéssel*. Gyermek- tanításához is van praxisa. Cím: Steinmetz Ignác. D. R. részére, Mis- kolc, Széchenyi-u. 12.

KIS háztartás vezetésére, megbízható vallásos mindenek zsidónót keresek. Cím: Ábrahám Izidor, Pásztó.

SZOMBATTARTÓ, érettségizett fiatal- ember gyakornoki állást keres. „Szor- galmas 1937” jelige.

RÓFÖS-, fűszer-, vas- és bőrüzletbe megbízható szombattartó segédet, ki- mondott szakembert keresek teljes el- látással és fizetéssel. Tanulót is felve- zek teljes ellátással. Geiger Sámuel, Nagyléta.

HARMINCÉVES szakképzett *ajfesz- sajchet, masgiach*, magyar állampol- gár, talmidchóhom jórésomájim, ál- lást keres. „Kötelességtudó” jelige. (20 fill. bélyeg.)

Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos: **GROSZBERG JENŐ**

Klein S. nyomda, Bpest, VI. Lovag-u. 14. Telefon: 1-111-95.

אללנע מיינע יידישע צייטונג

ביה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:

Groszberg Lipót

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 26/C.

Telefon: 1-238-08. Csekk számla: 50.791.

Egész évre 20 pengő. Külföldre P 25.

Szerkeszti:

Groszberg Jenő

Üdvözllet a választógyülekezetnek

A kinyilatkoztatásnál az Örökkévaló megmutatta hü- séges szolgálójának Majse Ra- béninek az utána követke- ző nemzedékek tudósait és irányítót.

דור דור ודורשיו דור דור והכמיו *

A midrasnak eme mélyértelmű sza- va a zsidó szellemi élet szakadatlan láncolatát akarja megjelölni a Szináj- hegyi kinyilatkoztatástól kezdve mind a mai napig. Azok a nemzedékek, amelyek a Tóra szellemét művelik és az életbe át akarják vinni: letétemé- nyesei a kinyilatkoztatásnak és *Majse Rabénü* művének folytatói és ezért, amikor szeretettel, a szent ügyre való tekintettel a legjobb kívánságokkal köszöntjük a jövő héten fővárosunk- ba összegyülekező főrabikat és az ország minden orth. hitközségéből — az orth. országos képviselőség meg- választására — kizemelt delegátuso- kat, úgy érezzük, hogy ebből az alka- lomból a szó legegyszerűbb és legszebb értelmében el lehet mondani a heti kettős szidra kezdő szavait:

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

„*Majse összegyűjtötte Izrael fiainak egész gyülekezetét*”, mert az ő szel- leme, az ő szent öröksége gyülekezeti össze azokat, akik a hazai orth. orszá- gos szervezet alkotmányosságának folytonosságához és megújított műkö- dééséhez hozzá akarnak járulni.

Nagy mesterünk *Majse Rabénü* nemcsak külsőleg akarta megszerve- zni a népet, hanem azt akarta, hogy tanúságot tevő gyülekezet legyen, amely tanúságtétele az i'teni szel- lemnek, amelynek életcélja a Tóra-ta- nulás és a *mizzvók* gyakorlása, amint ezt a midras megjegyzés foglalja ma- gában: עשה לך קהילות גדולות דורש בצנחה. Orthodox összjöveteleknél nem a kül- sőség, a kifelé tetszetős forma és ha- tásos lefolyás a fő, hanem a szellem,

amely telíti a tanácskozők lelkiületét és élteti a tanácskozős fontosságába vetett hitet. És különösen az országos képviselőség megválasztására össze- hívott értekezlet tagjaira mondható:

אלה פקדי המשכן משכן העדות...

„*Ezek a szentély megválasztottjai, a tanuság szentélyé, amely elrendezte- tett Majse által*”. A megválasztottak- nak tudniok kell, hogy *Majse Rabénü* szellemében kell működniök s ezért a midras bölcsé szerint ugyanazt fejezi ki ez az ige mint a *Mislé* (28., 20) megállapítása:

איש אמנות רב ברכות ואין להעשיר לא יקה

„*a hűség szilárd embere nagy áldás, de aki türelmetlenül siet gazdagodás- ra nem marad büntetlen*”. Az első al- kalmazható Majsera, aki hűséges és kitartó volt, viszont a türelmetlen, gyorsan gazdagodni akaró alatt a bé- kétlenkedő Korach értendő.

איש אמנות זה משה... ואין להעשיר לו קרה

Meg vagyunk győződve róla, hogy a delegátusok tudják, érzik, a mult tesz róla tanúbizonyságot, hogy szer- vezetünk vezetése és irányítása: hűsé- ges, megbízható kezekbe van letéve és így természetes, hogy a felelősségtel- jes irányítást higgadság és meggon- dolás jellemzi és csak felületes hatás- vadászat lehet, amely a mai nehéz idő- ben gyors eredményeket sürget.

A pusztai szentély anyagát *sitim*-fából készítették, abból a fából, amit az ősök ültettek egykoron. A *bészhamik- dos* pedig *Libanon* cédrusából lett építve. Mind a két szempont alkalmaz- ható a hazai orthodox szervezetre. Az ősköltől örökölt hagyományok és a nagy mesterek által megállapított el- vek talpatatán épült, de azonkívül

כבוד הלבנון נתן לה

„*Libanon dicsősége is adatott neki*”. A *Libanon* lába a meleg égöv gyümöl- cseit érleli, csúcsa a havas zónához tartozik — az orth. szervezet vezetése sokszor ilyen ellentétes követelménye-

ket igényel: forró, heves küzdelmeket, de hideg megfontoltságot is.

A delegátusok választása szerencsés lesz, ha csak az ügyet fogják nézni és nem a személyeket. Nem vagyunk egy- formák tehetségben és rátermettség- ben, vannak vezetésre hivatottak és követésre termettek. Mély igazságot fejez ki tehát a Talmud, amikor hir- deti: „*Jerüsolajim azért omlott össze, mert a kicsit és a nagyot egyformára értékelték*”. (Sabosz 119.) Meg kell tehát barátkozni azzal a gondolattal, hogy nem mindenki irányíthat. Mind- egyik választó érezze, hogy hozzá szól a 65. Zsoltár szava:

אשרי תהור ותקרר ישכן הצריך

„*Udv neked, ha választasz és közel hozasz olyanokat, akik a te pitvaraid- ban fognak lakozni*”, ha olyanokra adja szavazatát, akik méltók a biza- lomra, az Örökkévaló pitvaraiban la- koznak és a szent ügyet teljes oda- adással, lelkesedéssel, munkakészség- gel, önzetlenséggel szolgálni fogják. Akkor az országos képviselőség tiszt- ségére megválasztottak, egyszermind kiválasztottak lesznek és a meghivot- tak egyszermind hivatottak.

Orthodox tanácskozősoknál nem a külső fórumoknak szóló hangzatosság és tetszetőség a fontos, hanem az ügy lényege: az, hogy az orthodoxia szer- vezete valóban *Majse Rabénü* szelle- mében való legyen. Eszünkbe jut R. *Czvi Hirsch Chajes* esete. Ő egyszer elhaladt egy reform templom mellett, amelynek homlokzatára rá volt írva a mostani szidra szava:

וכבוד די מלא את המשכן

„*I'ten dicsősége betöltte a hajlékot*”. Amikor elolvasta és gondolt a szelle- re, amely ezt a hajlékot építette, azt mondotta: elfelejtették hozzáírni még a folytatást: *ואחר אל אורה*: „*Majse nem tudott bemenni a hajlék- ba*”... Nem a sok beszéd a fontos, ha- nem mindaz, ami az ügyet előbbre vi- zsi. A tanácskozők felé hangzik a pró-

fétai szó: כְּשׁוּבָה וְנַחַת תּוֹשְׁעוֹן
כַּהֲשֵׁקֶט וּבְנִשְׁחָה תְּהִי וְנוֹרַחֲכֶם

„Meg gondoltás és jóindulat legyen segítség, higgadság és bizalom legyen erősségték”. (Jesájó 30, 15.)

Ész, erő, meg gondoltás, higgadság és szent akarat vezesse tehát a választásokat és a tanácskozásokat. Legyen úgy, ahogy az ismert prófétai íge mondja:

וְנַחַת עָלֶיךָ רוּחַ ד', רוּחַ הַכְּמָה וּבִינָה...
„Nyugodjon rajta az Örökkévaló szelleme, a bölcsesség és értelem szelleme, a céltudatosság és erő szelleme, I'ten megismerése és szeretetének szelleme”. (Jesájó 11.) És így befejezhetjük kö-

szöntésünket *Majse Rabénü* óhajával, amelyet a pusztai szentély fölépítésének — a hetiszdrában vázolt — befejezése alkalmából hangoztatott: יְהִי רִצּוֹן שְׂחֵשֶׁרָה שְׂכִינָה בְּמַעֲשֵׂי יְדִיכֶם וְיִהְיֶה נֹעַם ה' אֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כִּנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כִּנְנָה

„I'ten szelleme lakozzék kezeitek munkáján, I'ten kegyelme erősítse kezeiteket” (Rasi, P'küde) és ismételjük a templomainkban ezen a szombaton elhangzó hagyományos batorító szöveget: חֹק, חֹק, וְנַחְחוּ!
„Légy erős, légy erős (egyenként) és erősödjünk (együttesen)”!

Gröszberg Jenő

Választási tudnivalók

A százaz biz. választására szóló törvényes rendelkezések: 1) Minden orth. hitközség közgyűlése saját tagjai sorából egy tagot választ, akit mandátummal ellát arra, hogy a választáson részt vegyen. Minden orth. hitközség rabbija szintén választó. 2) A választás két egymásután következő napon történik. Az első napon a jelölő és választási bizottság választatik meg; a második napon, ezen jelölés alapján történik az Országos Képviselőség megválasztása, mely hat évre szól. 3) A jelölő bizottság a 60 képviselőségi tagságra 120 személyt jelöl; a 40 rabbitagot a rabbik gyűlése választja. A legtöbb szavazatot nyert 60 világi és 40 rabbi jelölt képezi az Országos Képviselőséget. 4) Az országos választó gyűlésen a Központi Iroda elnöke elnököl. 5) A választó gyűlés a választáson kívüli egyéb ügyekben hivatalos jelleggel bíró határozatokat nem hozhat.

Amint már jelentettük, a választás

március 8—9-re, hétfőre és keddre lett kitűzve. Március 10-én szerdán lesz a már megválasztott országos képviselőség alakuló gyűlése, melyen a képviselőség tagjai a saját kebelükből fogják a központi bizottságot megválasztani.

A gyűlések a Kereskedelmi Utazók Egyesületének nagytermében (VI., Jókai-u. 4.) fognak lefolyani és mindhárom napon d. e. 1/2 10 órakor kezdődnek. A gyűlésterembe csak a jogosultak léphetnek be, ezeket a Központi Iroda külön igazolványokkal látta el. A vidéki delegátusok vasuti menetjegyekedvezményben részesülnek, a Központi Iroda mindenkinek megküldte az erre jogosító igazolványt.

Tekintettel arra az általános felekezeti közérdekre, amely a választások nagyszabású lefolyásához fűződik, méltán számít az orthodox közvélemény arra, hogy a delegátusok lehetőleg teljes létszámban fognak a választásokon résztvenni.

Pollák Sarolta
kozmetikus
Andrássy ut 32

az ország legismertebb és legmodernebb kozmetikai intézete. Szépségápolás, villamos szőrtelenítés, szemölcsirtás, kvarc „Miracle” hajeltávolítószersz. Tanítványképzés.

TAVASZRA! Különleges bel- és külföldi szövet és se-lyem, kosztüm, köpeny, komplé és ruha divatujdonságok, a párisi nőidivat legújabb kompozíciói óriási választékban kaphatók legolcsóbb áron
SPITZ-CÉGNÉL ERZSÉBET-KÖRÚT 34 SZ.
(Royal színházzal szemben) Saját ház. Szombaton zárva

Wacha János
kalaposmester

Budapest, IV.,
Museum körút 43.
Telefon: 18-10-02.

Megjöttek az új Hückel rabbikalapok!

Zsidók és arabok a homiletika tükrében...

A multkor közölte a „Zsidó Ujság”, Szanhedrin 91. oldala alapján azt a párbeszédet, amelyet Nagy Sándor előtti folytattak az arabok és zsidók, arról, hogy kinek van joga Palesztínára. A zsidók képviselője rámutatott, hogy Ábrahám patriarcha már életében kielegtette Jismoél fiát, mert meg van írva Chájé Szórá fejezetében: „V'livné hapilagsim... noszan... matónajsz... — és másodfelesége (Hágár) fiainak ajándékokat adott és elküldte őket Jiczchok fia felől, még életében...” Rasi citálja a fentidézett talmudhelyet, mely szerint az ajándékok alatt azt kell érteni, hogy „sém tium'ó mósar lohem — tisztátalan nevetek adott át nekik.” A „tisztátalan nevek” fogalma talányos. Némely magyarázat szerint azt jelenti, hogy megtanította őket arra, hogy bálványainknak neveket adjanak, és ne nevezzék őket az egyetlen Egy'iten nevével. A nehéz szöveg megoldását egy jeruzsálemi folyóirat legutóbbi számában egy fejtegetés azzal akarja megoldani, hogy rámutat arra, hogy a szóbanforgó talmudbölcs: R. Jirmijó, Ráv és Smüél tanítványa volt és mint Bovo Baszró 153. lapján látjuk, lakóhelye egy „Süm Tamjo” (héberül Sém Tium'ó) nevű hely volt. Nevezett helyen szokásban volt úgy kiállítani adománylevelet, hogy az engedményező beiratja: „az adomány életében és halálomban az engedményezetté legyen”. Ezek után R. Jirmijó tehát azt mondja, hogy Ábrahám ösatyánk Jismoél fiainak adománylevelet adott át Süm Tamjo-módra, amely mindenképen kielegtette őket. De úgy látszik mégsem elégtette ki őket, mert évezredek óta újból és újból támasztanak igényt arra a földre, melyet az Örökkévaló Izráel fiainak ígért.

Más magyarázat szerint a „sém tium'ó” alatt a különféle profán tudományos művészetek értendők. R. Avrohom Frankl z. c. l. ezen az alapon igen elmesen magyarázta Rasit. Izráel fiainak a hivatása tudvalevőleg a Tanban való buvárkodás éjjel-nappal. („V'hogiszó baj jajmom volójló”) De hát akkor mi lesz a művészetek kultiválásával, amelyekre az emberiségnek szüksége van? Erre mondja Rasi: „sém tium'ó — a művészetek kultiválását”, „mósar lohem — ezt nekik (nem-zsidóknak) hagyományozta a patriarcha...”

BECKERT HUGÓ
parókakészítő specialista

A legújabb modellek
állandóan raktáron.

Budapest, Dob ucca 27
(Skrek-ház) Mérsékelt árak!

Korein Dezső:

Választás előtt

Önkormányzati jogszabályaink értelmében a hatéves ciklus betelével újból megválasztják a száztagú országos képviselőséget és kebeléből a tizenöttagú orsz. központi bizottságot. Ez a két fórum intézi a hazai orthodoxia közigazgatási ügyeit, határozatait pedig a Központi Iroda hajtja végre. Az országos képviselőség ritkán ülésezik, ami részben a sajnálatos gazdasági viszonyoknak tudható be.

Ha visszatekintünk a hazai orthodoxia fejlődésének történetére, első sorban hálát kell adnunk a Mindenhatónak, hogy a magyar orthodoxiát teljes önállóságához segítette és mélyeséges kegyelettel kell gondolnunk azokra a dicső elődeinkre, akik Kszáv Szajfferrel az élén otthagyták az 1869. évi kongresszust, mert prófétai lélekkel megláták annak káros fejleményeit és minden erejükkel kiharcolták a hazai orthodox izraelita hitfelekezet külön önkormányzatát. Az autonómia épületének alapjait ők rakták le. Még gondolni sem szabad arra, mi lett volna velünk, ha annak idején ez a kiválás nem történt volna meg. Az egymást követő irodai előkők mindegyike teljesen áthatva önkormányzatunk életbevágó fontosságától, igyekezett annak épületét új védőbástyákkal ellátni. A „vaszú sz'jog latalj-ró” elvénél fogva ma már majdnem teljesen minden részleteiben el vagyunk szigetelve külső káros befolyásoktól és sziklavárunkon belül nyugodtan élhetünk hitfelekezeti belső feladatainknak. Ma már nem kísért semmiféle unifikációs mozgalom, mert a kongresszusi zsidóság is belátta és azt hangoztatja is, hogy a zsidó vallás jövője és létérdeke szempontjából igen üdvös az orthodoxia külön országos szervezete. Egyes, az egyetemes zsidóság érdekeit érintő ügyekben pedig, mint az már két évtized óta történik, ad hoc módon együttesen jár el a két országos iroda.

Ma tehát kiépíthetjük, megszilárdíthatjuk vallásunk három főpillérét, a Tajró, avajdó és gemilusz chaszódim parancsolatait. A tóratudomány fejlesztése, a jesivák látogatása örvendetes nagy fejlődést mutat. Az avajdó, a hitközségek rituális és liturgiai berendezése a legszigorúbb kritikát is kiállja. Ami pedig a gemilusz chaszódimot illeti, itt a megváltozott viszonyok miatt nagy feladat előtt állunk. Nem a mindennapi pengős jótékonytságot, a cedókot gondolom. A naponként nehezebbé vált gazdasági helyzet és a magyar zsidóság szerény társadalmi rétegének anyagi pusztulása az orthodox zsidóságot kétszerezsen súlyosan érinti, mert egyrészt valóságos életmódja miatt kereseti lehet-

sége korlátozva van, másrészt rituális háztartása nagyobb költségmegtérhelést jelent számára. Emellett a sajnálatosan lábrakapott zsidóellenes tendencia minden vonalon érezeti káros hatását. A gazdasági helyzetnek mai benuultságában az orthodox zsidó kenyérkereső sorsa gazdasztalanabb, mint valaha. Látjuk hosszú esztendőknél gazdasági dekadenciájában a pusztulás és pangás vészjeleit. Látjuk a pauperizmus seregének növekedését, jobb sorsra érdemes erőknek és képességeknél sorvadását. Látjuk, hogy apák, anyák és gyermekek kezéből a falat száraz kenyeret ragadják ki. A hatóság engedélyezéseknél, iparjogostványoknak numerus claususa beszorítja a zsidóságot a kenyértelenségnek és munkatlanságnak borzalmas táborába. Gondoljunk azokra a hittestvéreinkre, akik önhibájukon kívül a szomorú viszonyok folytán jutottak bajba. A Tóra szava szól hozzánk: „V'chéj ochichó imoch”. „Ózajv tuazajv imaj”! Az onsegély gondolata nagy és átfogó kötelékben egyesítse az összességet, a klal jiszróbél. Ne mondja senki, hogy „a kegyetlenül sötét idők mindeneket legázoló végzete reá is nagy sullyal nehezedik”. Ne mondja a gazdag, hogy neki megvannak a szegényei, itt egy rokon, ott egy családtag. Ne mondja senki, hogy ő eleget adakozik közcélokra. Hallja meg mindenki az apáknak, anyáknak, özvegyeknek, árváknak, szegényeknek és tehetetlen hittestvéreknek jajszavát. Aki a közömböség távlatának rideg fedezékéből nézi a

zsidó kenyérkereső borzalmas hajszáját, aki félre áll a sorból: önmagát bélyegzi meg és reá vonatkozik a Tóra intő szava: laj szaamajd al dam réachol

Ezen a téren tehát fontos szociális feladatok várnak a megválasztandó új testületre.

Ezek a gondolatok vezetnek tollamat mai írásomnál és ama reményemnek adok kifejezést, hogy az ujonnan megválasztandó országos képviselőség — amelynek tagjai úgy mint eddig, bibliai ansé chájil, ansé emesz, derék, kipróbált igaz férfiak legyenek — felismeri a „mesane ittim”, a mai megváltozott idők és tovább folytatja azt a munkát, amelyet immár több mint hat évtizede végez az orthodoxia l'sém ülszif'óresz, hogy annak vallási és erkölcsi belértékét minden külső káros befolyástól megóvja. Emellett azonban gyarapítsa a régi alkotásokat, új, korszerű, szociális intézmények életbeléptetése által.

A Mindenható áldása kísérelje gyülekezetünk nemes munkáját.

Vigyázat a halkonzerveknél!

Egy napilapban olvassuk:

Ha jártál a tengerparton, kedves olvasó, örömmel elnézgeted a messze tengeréről érkezett halkonzervek dobozait. A kirakatokban egymásra tornyosulnak a különböző dobozok, szinte hivatgatnak a sokszínű, izléses címkék; az idegen nyelven leírt gyári szakkifejezések és meghatározások a régen hallott idegen hangokat duruzsolják füledbe. Azonban szintizsza igazság az, hogy nagyon furcsa dolgokkal lepnek meg bennünket a különböző halkonzervgyárak. Olyan halakat, halfajtákat, rákokat és tengeri lényeket dobnak piacra, amelyekről sem a tengerkutatók, sem a halászok nem tudnak. Itt van például egy doboz: az van ráírva idegen nyelven, hogy tartalma „tengeri pisztráng”. Te elmégy a kérdés mellett, mert nem is gondolsz arra, hogy a tenger, a tengervíz eddig még sohasem adott életet a pisztrágnak. A pisztráng a hegyi folyókban és tavakban éli világát és amit te tengeri pisztránként vásárolsz meg, az nem más, mint a nagyon szerényigényű és egyszerű magrahal. Ugyanez az eset a „tengeri fogasnál” és a „tengeri süllőnél” is. Ez a két csodálatos lény a tőkehal húsából kerül ki. A tőkehal családja egyébként nagyon kedvelt a halkonzervgyárosok előtt. Egyesek a „tengeri lazac” kitűnő titulusát viselik a címkéken.

Leközlöttük fentieket, melyekből kiderül, hogy pisztráng, fogas, süllő, lazac néven, tóráilag tiltott hal-fajták kerülnek forgalomba.

Adriatica Tengerhajózási Rt

hetenkénti járatok Triestből és Genovából Egyiptomba, Palesztínába, Rhodosba, Görög- és Törökországba, hetenként kétszeri járatok Ragusába s a Dalmát tengerpartra

SENTFÖLDI TÁRSASUTAZÁS

dr. Patal József vezetésével tiznapos palesztinai tartózkodással, kirándulási lehetőséggel Egyiptomba.

Rituális ellátás! Kizárólag tengerre-néző kabinok!

Rendkívül mérsékelt részvételi díjak.

Felvilágosítás és prospektus kapható

ADRIATICA TENGERSHÁJÓZÁS. R.T.

Budapest, VII., Thököly-út 2., IV., Váci-utca 4. és a „Mult és Jövő” szerkesztőségében V., Vadász-ucca 11.

Magyar Nemzeti Bank eng. sz.: 575.

A Szentföldről

Jeruzsálem, március 1. A különböző országokból való tökekevítés nehézségei ellenére is fokozódó tökebeözönlés tapasztalható Palesztinában. Az utóbbi időben havonta átlag 500.000 font zsidó töke vándorol Palesztinába. A lengyel kormány és a Jewish Agency között létrejött clearingszerződés minden valószínűség szerint hozzá fog járulni a palesztinai zsidó tökebeözönlés további fokozásához.

A gazdasági fellendülés jelei a palesztinai import növekedésében is láthatók. 1936 júniusában 995.229 font volt az importált áruk értéke, júliusban 868.616, szeptemberben 1.004.000, novemberben 1.450.000 font.

Az import növekedése az összes importárúkra, élelmiszerekre és nyersanyagokra egyaránt vonatkozik. A zavarások hónapjai alatt részben kiürültek az áruraktárak és ezért nagy rendelesek történtek az utóbbi hónapokban. Ezenkívül úgy a zsidó, mint az arab lakosság vásárlóereje is növekedett a zavarások után. Megállapítható, hogy az ipari és mezőgazdasági gépek, valamint a gépkocsik importja is jelentősen emelkedett az utóbbi hónapokban.

A legújabb kimutatás szerint 2450 munkanélküli van a palesztinai városokban. Telavivban 1350, Haifában 700, Jeruzsálemben 400 a munkanélküliek száma. Ezenkívül bizonyos számú munkásnak csak a hét néhány napjára jut munka. Ezeknek a száma azonban állandóan csökken, miután az összes gyárakban fokozódik a munkatempó. A kolo-

Van szerencsénk ajánlani szatmármegyei földünkben prima kék szilvából főzött, a fehérgyarmati és budapesti orth. rabbinátus bizonylatával ellátott kitűnő minőségű

HUSVÉTI szilvapárlatunkat,

melyet szabályszerűen lepecsételt edényekben szállítunk. Egyben közöljük igen tisztelt vevőinkkel, hogy

SZESZ- és élesztőgyárunk

a budapesti orth. rabbiásig állandó felügyelete alatt áll és ellenőrzése mellett kötik meg évenként a husvétii eladási szerződésünket.

GSCHWINDT-FÉLE GYÁR R. T.
Budapest, IX. Ipar-u. 15-21
Telefon: 1-350-05

niakon egyáltalán nincs munkanélkülség, ellenkezőleg munkáshiány uralkodik.

Halfában 2800 munkás dolgozik építkezéseknél, ami megfelel az elmúlt év ugyanezen időszakában dolgozó építőmunkások számának. Szakértők szerint a haifai építőttempó a közeljövőben is erős lesz. Különösen a felszárított tengerparton fognak sokat építeni a közeli hónapokban. A Hadar Hakarmelen is új házak épülnek. A Haifa Bay-ben is megindulnak a kolonizációs munkálatok, vízvezeték, utakat és házakat építenek. E munkálatok költsége 200.000 font. Ezeknél az építkezéseknél 1000 munkás fog dolgozni.

Reflexió

Eszter Taanis napján kellemes meglepetéssel ütöttem fel a „Zsidó Ujság” hasábjait, amelyekből az egri gaon fényképe sugárzott felém. Mindenek előtt hála köszönetet kell kifejeznem Kornitzer úrnak, hogy ehhez a kincshez hozzáfűjtattott. Nagy érték ez számomra, mert a képet bekereteztetem—miután fiam ötlemből fényképpel megnagyobbítottam — és íróasztalom fölé helyeztem s akkor igazán, hogy a Rebbe szavaival éljek, „az i'tenfelelem állandó ébrentartására” fog szolgálni, tehát arra, amit Ő mindenkor élete céljává tekintett és még most is annak tekint.

Azt hiszem, e vélekedéssel nem maradok magam, hanem mindenki, aki szorosabb kapcsolatba került ezzel a cadikkal, be fogja látni, hogy a mai viszonyok mellett, amidőn akárhányszor napokon át nem jut hozzá az ember, hogy morálizáló művet (*miszon-széfert*) vegyen a kezébe, az arckép igen kitűnő szolgálatot fog tenni. Hiszen maga a Rebbe a „*Miszeré Horambam*” című munkája előszavában idézi a *Chaszam Szajfert*-et, aki kijelentette, hogyha csak egy nap is elmúlik, hogy *miszon-széfert* nem olvas, ez már

Férjhez menni akarók
figyelmébe!
Esküvőkhöz gyönyörű fehér belépők, cepek, vidékre is kölcsönözhetőek:

STERN SZÜCS
szőrmeszalonyában
Budapest, V., Dorottya-utca 9.
Ezüstrókkák nagy választékban!
Kérjen árajánlatot.
Telefon: 18-23-51.

napokon át érezeti hatását. Mit szóljon akkor a közönséges halandó? Am a Rebbe tekintetével napról-napra találkozva, meg vagyok győződve, hogy nem fogja eltéveszteni a hatást, se rám, se más tanítványára.

De tulajdonképpen nem is ez az, ami arra késztet, hogy reflektáljak a riportra, hanem egészen más valami. Azt írja ugyanis Kornitzer úr, hogy a Rebbe arcában a *Kszáv Szajfer* vonásaiból nincsen semmi. Ez a megállapítás bizonyára onnan származik, hogy nem ismerte a Rebbet fiatalabb éveiben. Viszont a *Kszáv-Szajfert* nem lehetett ismerni agkorában, mivel 57 éves korában elköltözött az örökéletbe. Ha azonban ismerte volna a Rebbet 50-60 éves korában, mint én, aki *haus-bocherja* voltam 38 évvel ezelőtt (R. Majse fiának, a jelenlegi egri dajonnak chazajrbócherja, amiért épenséggel nem irigyeltek társaim, mert ez azt jelentette, hogy reggeltől estig a *gemóre* mellett kellett ülnöm) akkor elismerné, hogy apa és fiú vonásai szinte a megkülönböztethetetlenül egyformák voltak. Három évvel ezelőtt meglátogattam a Rebbet, de mondhatom, engem is meglepett a változás, amelyet a kor keresztülvitt a vonásaiban. Ezeket óhajtottam megjegyezni a riporthoz.

Mermelstein Mór rabbi (Székesfehérvár)

Orth.kóser
של פסח
saját szüretelésű
borok
Tokaji különlegességek és mindenféle sel-peszach pálinka chόμεcz árban!

Weisz Mendel
orth. vendéglője
Wesselényi-utca 18.
(Kazinczy-utca sarok)
Címre ügyelni!
(Sürgőnycím: Orth. Weisz, Budapest, Wesselényi-utca)
Telefon: 1-442-75.

Egész Izráel közösségéhez

Duschinsky jeruzsálemi főrabbi hatalmas kiáltványa a világ zsidóságához a sabosz megőrzése érdekében

Mult számunkban röviden jelentettük, hogy a jeruzsálemi orth. főrabbi hatalmas manifesztációban fordult a Szentföld és a diaszpóra összes illetékes tényezőihez, a sabosz megőrzése érdekében. Az alábbiakban ismertetjük a megízó erejű héber felhívás tartalmát:

Elszomorodik lelkem, elsötétül kedélyem, fáj a szívem, amikor hallom, hogy egyre több rés támad a sabosznak — vallásunk alapjának — falában. A szombat megszenteltetésének ragályos betegség módjára terjed városban, faluban, házban, mezőn és elhomályosítja az ősök földjének tisztaságát, megmérgezi a lelkek életének légkörét, veszélyezteti a zsidóság megujhdodását szent országában. Évek hosszú sora óta, amióta a féktelenek fejszét emeltek a nép lelkének életfája a szent sabosz ellen, ott állanak a hithűek a zsidók millióinak követi gyanánt, könyörgőnek és követelőzőnek könnyező szemekkel és tört lélekkel, — és a fűlek nem akarnak kinyitni, a lélek konoksága nem akar engedni, egyre tart a lelki elferdülés és szándékkal vagy könnyelműség következtében megsebzik a nép s az ország szívét a nyilvános és az egyéni chillul-sabosz által.

ORTH. KÓSER של פסח
fűszerárak, ecet, kakaó, burgonyaliszt, paradicsom és mindennemű fűszerár, máceszliszt és tej a legolcsóbb árban
MUNCSIK GYULÁNÁL
Budapest, Kazinczy-utca 33. szám.
Nagybani rendeléseket vidékre is pontosan eszkoziók.

קערעסטרער שמורה מצות
בנמצא אצלי קמח ומצות שמורה אף למחרון
מן המחרון קמח שמורה 70 ה' מצות
שמורה 1.20 ה' מצות פשוטים 5.1
תחת השנחת ההגן וההיצ
של ש"א דפה. וכאשר כי אין לי הרבה לכן
כל הקודם וכה. גרשון אברהם קליין
נכד להנאון שמן רוקח וצ"ל
Klein pászkasütő Bodrogkeresztúr

Miért vegyen máshol, mikor nálam jót és olcsón kap!
Peszachra WEISZ-csokoládét, dragcét, kakaót, cukorkát kérjen!
Minden üzletben kapható, szép kivitelen olcsó minőségben.

Nem bírok tovább hallgatni. Hallom a zsidók milliói szívének dobogását a fájdalomtól és a szegyetől, a szent talaj nyög a kapák és ekék fogai alatt, amelyek megsebesítik szombatoknak és ünnepeknek napján. Az i'teni dicsőség, a s'chinó fájdalomosan hangoztatja: „Jaj az embereknek, akik meggyalázzák a Tórá-t.” És nem bírom türtöztetni magamat, hogy ne keljek ki azok ellen, akik mintegy a szombat „tiszteletéről” előadásokat tartanak, de őt maguk messze vannak a sabosz lelkének megértésétől. Lehúzzák a sabosztól az ő szentségét és nemzeti vagy politikai köntösbe öltöztetik, miáltal leszállítják annak a szombatnak értékét, amelyért ezren és tizezren áldoztak fel magukat.

Elhatároztam, hogy kérő, könyörgő szóval forduljak a nyilvánosság elé.

Legelőször beszélek a zsidó munkásokhoz: Ti dicsékedtek azzal, hogy úttörők vagytok, akik a bolyongó népek otthont akartok szerezni, de ne felejtsetek el, hogy ennek a népek papok bírodalmának és szent népek kell lennie, — gondolatok arra, hogy szent föld az, amelyen léptek, amely kihányja magából azokat, akik megszenteltelenné válnak. Ti úgy tekintettétek magatokat, mint a zsidóság küldöttei, ne legyetek hűtlenek tehát az egész nép hivatásához. Ne szennyezzétek be bűnös cselekedetekkel a szent talajt, őriztétek meg a szombatot előírás szerint, legyetek odaköve az Örökkévalóhoz és akkor ő oltalmaz benneteket és meg fog áldani titeket és cselekedeteiteket.

A lélek keserűségével szólok hozzátok, földbirtokosok, munkaadók: Megrendültem, amikor azt hallottam, hogy ahelyett, hogy megtartánátok a szent Tóra előírását: „ne végezzetek saboszkor semmi munkát, sem te, sem fiad, sem leányod, sem szolgád”, — ahelyett vannak közöttetek, akik a szegény napzamosokat kényszerítik hogy szombaton is dolgozzanak. Hát azt hiszitek-e, hogy a szombat megszenteltetésével és a zsidó hagyománytól való elidegenedéssel áldást fogtok hozni házatokba és megnövelitek vagyonotokat?

És mit gondoltok ti, a szentföldi közösség rabbijai és vezetői? Azt hiszitek, hogy nem vagytok felelősek, ha hallgattok mindezekhez? Egyesült erővel fel kell emelnünk hangunkat, buzgólkodunk kell az Örökkévalóért, amíg megkönnyőrül rajtunk és a gyermekek szívet odairányítja az ösökhöz.

Fordulok az egész Szentföldön kívüli zsidósághoz, rabbijaihoz, nagyjaihoz és vezetőihez, akiknek szíve az ősök szent földjéért dobog. Tiltakozzatok a rettenetes szentségtörések ellen. Mindannyian egyesüljétek és a tévelygő gyermekeknek fülebe kiáltátok a ti tiltakozástokat.

Imával fejezem be: Aki trónol Clónban, könyörüljön a megmenekült maradékon, ébressze bennünk a teljes bűnbánás szükségét, adjon a tévelygők szívébe értelmet, tegyen érdemessé bennünket, hogy láthassuk a szent Tóra hatalmának emelkedését, szentélyünk felépítését, amikor Izráel az igazságos Megváltó eljövételével megsegíttetik örök segítséggel, hamarosan napjainkban, Amen.

JOSZEF CZ'VI DUSCHINSKY.

Pályázat

Alulírott hitközség előjárósága a Kazinczy-uccai főtemploma részére egy állástalan magyar honos

másodkántor

alkalmazását határozta el.

Feltételek: 1. Életkor: 35 éven alul. 2. Képesítés és szigorú vallásos életmód igazolása orthodox rabbik által. 3. Erőtéljes, kellemes hang, hogy mint בעל קורא is működhesen. 4. Edigi foglalkozás és családi állapot hittelesen igazolandó.

Bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények március 15-ig alulírott hitközséghez (VII., Dob-utca 35.) küldendők be.

Budapest, 1937 március 2.
A Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitközség Előjárósága.

WEISZ MÓR

orthodox kóser keksz, kétszersült, és süteménygyára, Budapest, VII., Dob-utca 22. Telefon: 1-423-65

Dávid király almája... (Legenda, régi héber feljegyzések után)

Konstantinápolyban történt. A szultán egy nyári estén, palotájának erkélyén ülve, szemlélte a gyönyörű égboltozatot, miközben az erkély alatt az utcán csoportosuló zsidók fennhangon végezték az újhold imáját. A zsidók szokás szerint háromszor recitálták a következő mondatot:

— *Dávid mélech jiszroel, cháj v'kájom* ... — Dávid, Izráel királya él és fennmarad ...

A szultán ezt megértette és borzasztó haragra gerjedt, minthogy a zsidók Dávid királyt tartják uralkodójuknak és nem őt, a szultánt. Másnap elhívatta a hitközség vezetőit és így szólott hozzájuk:

— Tegnap este úgy nyilatkoztatok, hogy Izráel királya Dávid király, ami által felségárulást követetek el, melynek büntetése, száműzetés az országból és vagyonotok elkobzása a kinestár részére ... Egy feltétel mellett azonban megkegyelmezek nektek: ha egy éven belül bebizonyítjátok előttem, hogy Dávid királyok él, ahogy ti azt mondtátok.

A hitközség vezetői felismerték a veszély komoly voltát, bójtót rendeltek el és a templomban gyülekezve, forrón fohászoltak a Mindenhatóhoz, hogy háritsa el felőlük ezt a nagy veszedelmet. Majd kiválasztottak két férfit, hogy utazzanak ki a nagy világra, vigyék hírül Izráel nagyjainak, mily nagy veszedelemben forognak török testvéreik, hát ha kapnak valami jó tanácsot, ami által megmenekülhetnek a nagy bajból. A küldöncök városról-városra, országról-országra jártak, majd Jeruzsálembé érkeztek, hol egyenesen a rabbihoz mentek. Az ottani rabbi egy nagy cadik, kérte a küldötteket, várjanak egy pár napig, amíg kérdést *(saalas chólaím)* intéz az égbe ... mitévő legyen. Így is volt, a rabbi bójtót pár napot megszakítás nélkül, amíg álmában jelentették neki, hogy a küldöttek utazzanak Lüz városába, hol segítséget nyerhetnek ... Erre a küldöttek tovább utaztak, amíg Lüz városába érkeztek és a rabbi-elé járulva, igazolták magukat írásaikkal és elbeszéltek neki jövetelük célját és a jeruzsálemi rabbi tanácsát, miszerint Lüz városában várhatnak segítségre ...

— Barátaim — mondá a rabbi — itt nem találhattok segítséget, mert ez a város, melynek neve „Uj-lüz”, nemrég létesült, de van még egy másik Lüz, amit a jeruzsálemi rabbi gondolt, hol nem halnak meg az emberek, mivel a halál angyalának nincs a város fölött hatalma... és ez a város nem messze van innen, de oda emberfia nem juthat be, mert körül van zárva, kivételt képez azonban olyan ember, akinek különös nagy érdeme van,

az előtt megnyilik a város előtt levő fa tövében egy ajtó nagyságú nyílás, melyen keresztül bejuthat a városba, de előzőleg meg kell fürödni egy ottani mikvében.

A rabbi egy embert adott velük, akiket elkísérte. Amint megpillantották a mikvét, nagy rémület szállta meg őket. A víz tele volt kigyók és skorpiókkal, melyek a víz felszínén tátották szájukat. Mindamellett az egyik, tudatában annak a nagy veszélynek, melyben a török zsidóság forog, életét kockára téve, beugrott a vízbe, megfürdött és sértetlenül tért vissza onnan. Ezután mindketten imádkoztak és kérték a Mindenhatót, hogy a fa nyíljon meg előttük. És íme a csoda megtörtént, egy ember jött oda, megnyitotta a fa tövében egy ajtó szerű nyílást és mondá, hogy az, aki a mikvében megfürdött, beléphet rajta, a másik ellenben nem! Az egyik tehát belépett és az összes írásokat magával vitte, a másik viszont künn maradt, mert a nyílás nyomban bezáródott. A kiküldött, mihelyt a városba érkezett, első útja a rabbihoz vezetett és csodálkozva látta, amint egy nagy teremben rengeteg ember ül és tanul, fiatalok és öregek, köztük olyan öregek, akik pár száz évesek. Mihelyt a terembe lépett, az ottlevők szívesen fogadták, érdeklődtek jövetelének célja felől és ő elbeszélte nekik az eseményeket, majd kérte őket, jelentsék őt a rabbinál.

— Kedves barátom, — felelte a legidősebb — jegyezd meg, hogy a mi rabbinak nem él természetes életet, az ő élete csodászerű, emberfölötti élet. Mert egész éven át alszik és csak egyszer egy évben ébred fel amikor a samesza vizet nyújt neki és ő kezeit megmosva felkel ágyából és akkor mi tanítványai be megyünk hozzá, előadjuk kéréseinket, melyekre ő aztán megadja a megfelelő választ. Midőn a nap elmulik, ismét ágyába fekszik és alszik egy évig. Most még csak egy negyedéve alszik és még háromnegyed évig nem szabad őt felkelteni. Mindamellett, mivel a te ügyedben, általános közérdekről van szó — Izráel népe veszélyben forog, könnyen meglehet, hogy önmagától felébred, amikor bemehetsz hozzá, hogy kérésed előadjad ...

A kiküldött ezt hallván, hő fohászokban kérte a Mindenhatót, hogy a rabbi felébredjen ... Így is történt, a rabbi egyszerre csak hirtelen felébredt, a samesz vizet nyújtott neki és kezét megmosva, felkelt ágyából. A kiküldött erre, zokogva feltárta a rabbi előtt azt a nagy veszedelmet, mely a török zsidók életét fenyegeti.

— *Ne sírj* — mondá a rabbi — remé-

lem, hogy már közel van a segítség. Ime elküldlek téged Dávid király sírjához és ott majd megtaláljátok a teljes segítséget ... *De kérlek, ha oda érkezel kérd meg, hogy küldjön nekem valamit, ami felüldítsen engem, mert már nagyon régen nem küldött nekem ...*

Ezen misztikus szavak után kísérot adott vele a rabbi és utjára engedte.

A két ember elindult és nemsokára megérkeztek Dávid király sírjához, mely egy barlangban van. A kiküldött imájára megnyit a barlang és Salamon király előlépett és behívta az idegent, aki nagy félelem és rettegés közben lépett be a barlangba, hol Dávid korály feküdt ágyában, mint egy alvó ember, az ágy előtt volt egy aranyasztal és rajta egy arany királyi korona. A kiküldött ezt látva, hirtelen térdre borult és meghajolva Dávid király előtt, keservesen sírva öntötte ki bánatos szívét előtte a török zsidóság megmentése érdekében.

— *Ne sírj* — nyugtatta meg őt Dávid király — *biztos vagyok benne, hogy Isten megsegít benneteket és megmenekültök a nagy bajból ... Ime itt adok neked egy almát, amit elosztol négy részre, az egyik részt add Lüz rabbijának, amint kérte, a másik a tied, a harmadikat add a társadnak, aki vár rád Lüz városán kívül, míg a negyediket vidd haza a török szultánnak, mond neki, hogy ezt én küldöm neki a menyországából. Térj vissza békében és ne félj senkitől ...*

Nagy örömmel és boldogan indult el a küldönc, aki az egyik rész almát átadta Lüz rabbijának, a másik részt viszont a városon kívül váró társának adta és mindketten elindultak hazafelé.

A két kiküldött gyors iramban vágta-tott Konstantinápoly felé. Hazaérkezve, nyomban a szultánhoz siettek és audienciát kértek tőle. Midőn a szultánnak jelentették, hogy a zsidók küldöttsége megérkezett, az uralkodó egyszerre csak hirtelen elájult és eszméletlenül roskadt le a földre. Az udvari orvos nyomban ott termett, eszméltre térítette az uralkodót, aki kiadta a parancsot, hogy a zsidók küldöttségét engedjék be hozzá. A megjelentek ámulatára a szultán ezekkel a szavakkal fogadta őket:

— *Adjátok ide nekem azt a negyedrészes almát, amit Dávid királyotok küldött részemre ...*

A küldöttek átadták az almát a szultánnak, aki nagyon megörült neki és békésen elengedve őket, megsemmisítette a száműzetési rendeletet és ezzel elhárult a veszély a török zsidóságról ...

A szultán azután így magyarázta meg környezetének az esetet:

— *Abban a pillanatban, midőn a zsidó küldöttség az udvarba lépett, megjelent előttem Dávid király öfelsége és azt mondta, hogy küld részemre a küldöttekkel egy negyedrészes almát a menyországból, hogy felüldítsen engem. Ez a megjelenés oly csodászerűen hatott reám, hogy a dicső fényt nem bírták szemem elviselni és elájultam. Ezért te-*

hát, midőn magamhoz tértem, követeltem tőlük a negyedrészes almát, amit Dávid király küldött. És mivel ezáltal meggyőződtem, hogy az imájukban recitált szavak: „Dávid király él és fennmarad” igazságon alapszik, kénytelen voltam a kiadott száműzetési rendeletemet, megsemmisíteni ...

Guttmann József.

Ador 7-e Nagykállón* Jahrzeit-zarándoklat — Tomché Jesivósz gyűlés

(Kiküldött tudósítónktól.) Immár 116 éve, hogy a kállói caddik elhunyt, de amikor elérkezik elhunytának napja, Ador hó 7-ike, évről-évre növekszik a sírját felkereső zarándokok száma. Közélről-távolról ezrével sereglettek ezidén is ezen a kegyeletnek és áhitatnak avatott helyre mindazok, akiknek lelki szükségletük volt imádkozni *Rabbi Eizik Taub* z. c. l. sírhelyén az ő halálzásának évfordulóján. A nyomasztóan nehéz viszonyok súlya alatt görnyedők sokasága itt e szent helyen keres enyhülést és vigaszt, itt merit erőt az élet további küzdelmeihez, innét küldi forró sóhajait és fohászait az egek Urához, hogy az itt nyugvó caddik érdemeire való tekintettel könyörüljön rajta. Mindenki nek fáj valami, mindenki szívét kiönteni akarja R. Eizik sírjánál, mindegyiknek van valami szíve mélyében rejtvegetett s csak a caddik sírjánál megnyilatkozni akaró bakósa-já. Az idők nehézségei, a lét nehéz küzdelmei ellen akar védekezni a hívő lélek, amikor felkeresi ezt a helyet, ahol földi nyugalmat nyert az a férfiú, akinek imáját oly sokszor meghallgatta az irgalmas Isten. Mélabus, leirhatatlan szent és áhítatos hangulat fogja el önkéntelenül az embert, amidőn látja a sok száz hívő kesergését, hallja az Égnek törő könyörgéseit. A zokogó imák betöltik az ajhel-t. Napjaink szomorúsága, a lelkek tépázottsága zokog fel az ájtatoskodók hangos imájából, vagy csendes könnyezéssé lesz az önmagába való elmélyedés és az ima hatalmas hatása élteti a fohászok sokaság lélekét.

Nagykálló aznap a vidék centruma lett. Mindenünnen sereglettek az emberek. Minden oldalról jönnek autók, kocsik, társzekerek emberekkel megrakottan. Nyíregyháza és Nagykálló közt félóránként jöttek az autóbuszok, mindenkor színlült tele. Jöttek a hívők az ország minden részéből és külföldről is, de különösen Szabolcs és a szomszédos megyékből, caddikjaikkal és rabbijaikkal. Ott volt R. Sólom Eliezer Halberstamm (a nagy szanzi caddik egyetlen

* *Technikai okok miatt kimaradt a múlt heti számból.*

még élő gyermeke) újfélértói, a szepinkai, a bodrogkeresztúri, a hodászi és a mezőkaszonyi Rebbe. Ezidén a rendesen még több rabbi volt ott. Ott voltak a balkányi, biharkeresztési, bökönyi, csengeri, derecskei, dombrádi, fábianházi, fehérgyarmati, földesi, hajduhadházi, hodászi, kántorjánosi-i, kemecsei, leveleki, nagyecsed, nagyhalszói, nyíracsdai, nyíradonyi, nyírbátori, nyírbogáti, nyíregyháza, nyírmada, nyírmeggyesi, nyírtassai, ópályi, sátoraljaújhelyi orth. szatmárökrői, szerencsi, tiszaberecei, tiszadada, vitkai stb. főbb ill. rabbik. A nagy tömeg dacára nem kellett a rend fenntartására semmi külön intézkedés, elegendő volt arra, a mindenki által, a megszentelt hely iránt érzett kegyelet. Százával tódultak állandóan a temető bejáratához, de áhítatos nyugalommal várták, hogy az ajhelba bejuthassanak. És lelkileg megkönnyebbülten jöttek ki onnan és megújult hittel, szilárd bizalommal, testben és lélekben megerősödve indultak tovább az élet utjának ...

Bródy Emánuel nagykállói főrabbi összehívta gyűlésre a Jahrzeit előestéjére Szabolcs és a szomszédos megyék rabbijait és hitközségi vezetőit, megtárgyalni, hogy miképp erősítsék meg a Tomché Jesivósz egyesületet, hogy eddigi áldásos működését fennakadás nélkül és még fokozottabb mérvben folytathassa.

A nagykállói hitközség érdemes vezetősége mindent megtett azirányban, hogy a gyűlés külsőségeiben is fényes és imponáló legyen. A vendégeket az állomáson rendezőbizottság várta, mely körültekintő figyelmességgel gondoskodott megfelelő elhelyezésükről. A gyűlés részére a hitközség a gyönyörűen kivilágított és a Tóra fontosságát kiemelő jelmondatokkal szépen díszített termét bocsátotta rendelkezésre, mely színlült megtelt a gyűlési tagokkal és Tóra-barát vendégekkel.

Az összehívó, nagynevű, ősz kállói főrabbi szívbemarkoló szavakkal ecsetelte a jesivák jelenlegi szomorú, sivár helyzetét, mely ismét szükségessé tette a Kállón tartatni szokott „T.J.”-gyűlés összehívását. Lelkes beszédben ismertette a

Orth. kóser keksz
vallási szabályoknak megfelelő voltát garantálja a
Bpesti Orth. Rabbiság
hechszerje.
Gyártja:
Duna kekszyár
Budapest, Varseny-u. 12.
Telefon: 13-15-11.
Forgalomba hozza:
WEISZ MÓR
Budapest, Dob-utca 22.

Tomché Jesivósz áldásos működését, kifejtve, hogy ezen egyesület ma a magyar zsidóság nélkülözhetetlen intézménye, minek folytán minden zsidó legszentebb és legfontosabb kötelessége, hogy annak felvirágoztatása érdekében minden lehetőt megtegyen. Szívrehatóan kérte a „T. J.” szent munkájához a gyűlés összes rabbi- és világi tagjainak tetterős támogatását.

Donáth Sámuel alelnök a „T. J.” egyesület köszönetét tolmácsolta a nagykállói főrabbinak, aki úgymint eddig mindenkor, ismét erős és hathatós támogatásban részesítette az egyesületet. Közönnel emlékezett meg a kállói hitközség szíves vendéglátásáról. Halálával emlékezik meg az ország összes rabbijairól, az Orth. Központi Irodáról, az összes hitközségekről, melyek az egyesület nehez és küzdelmes munkájában — mely elé lépten-nyomon óriási akadályok tornyosulnak — mindenkor erősen támogatták. Fájdalommal jelenti, hogy a súlyos gazdasági viszonyok folytán az egyesület bevételei nagy visszaesést mutatnak és ismerteti azon szomorú statisztikát, mely szerint a jesiva-bócherok száma, sajnos, feltűnően apad. Felkéri a jelenlevőket alapító-tagok szerzésére, akiknek Jahrzeit napján az összes jesivákban *misnájoszt* tanulnak. Követendő példaként megemlíti, hogy maga a nagykállói főrabbi szerzett alapító tagokat a „T. J.”-nek, az utóbbi hetekben pedig a kállói főrabbi a rendelkezésére hagyományozott 15 hold szántóföld leendő jövedelmének jelentékeny részét szintén a „T. J.”-nek ajánlotta. Vázolja továbbá a jesivák és a bócherok jelenlegi szomorú válságos helyzetét és problémáit, melyekhez fokozott munka szükséges és melyhez a gyűlés segítségét kéri.

A balkányi, fehérgyarmati, sátoraljaújhelyi és szerencsi főrabbi emelkedett szellemű felszólalásai után az elnöklő kállói főrabbi az 5688. évi Ador 7-i gyűlésen elhatározott és az ország összes rabbijai által elfogadott 3 נקרא pontos betartását tartja fontosnak és különös fontosságot tulajdonít az első pont-

nak, hogy mindenki lépjen be havi járulékat fizető tagul a „T. J.”-be. Szívre hatott, amidőn az ősz, patriarchális szónok fiatalos hévvel sikerrel szólalt a „T. J.” szent ügyéért, ismételtén kifejtve a „T. J.” üdvös munkájának fontosságát a Tóra-tanulás érdekében, minnek folytán kivétel nélkül minden zsidó kötelessége, hogy ezen szent közösség tagja legyen és az egyesületbe lépjen, kötelessége ez még a legszegényebbek is a tehetség szerint, a módosnak pedig az ő tehetsége szerint. Szívvel jövő szavakkal kéri a jelenlevőket, hassanak mindenütt oda ennek keresztülvitelére.

Számos értékes és érdekes felszólalás és indítványtétel után a gyűlés megújította az említett 5688. évi következő három pontot:

1) Minden helységben megszervezendő a „Tomché Jesivósz Egyesület” helyi csoportja, hová kötelessége minden zsidónak mint tagnak belépni, tetszés szerinti havijárulékkal.

2) Minden imahelyiségben az almemóron kifüggesztendő egy táblácska, hogy a Tóra elé járulóknak a „T. J.” szent ügyét eszébe juttassa és annak céljaira adományokat felajánlhasanak.

3) Minden örömszülő kell, hogy mellékelje a lakodalmi meghívóhoz a „T. J.” sürgőnymegváltási blankettát, melyeket a központ mindenkinek bármely mennyiségben ingyen rendelkezésre bocsát.

A Tiferesz Bachurim egyleteknek és általában az ifjúságnak különösen kötelességévé tétetett, hogy erőteljesen segítse ezen 3 pont végrehajtásához.

Megújították továbbá az 5692. évi kállói gyűlés határozatát, valamint a múlt évi győri nagygyűlés összes határozatait. Lélekemelő volt, midőn az összes jelenlevők nagy lelkesedéssel egyhangúan megkülvá tették mindezen pontokat és biztosították a kállói főrabbit munkálkodásukról. Érezhető volt, hogy R. Eizik Taub szelleme lebeg a szent gyűlekezet felett.

A gyűlés után a vendéglátó kállói hitközség bankettet rendezett a vendégek tisztelőjére. Az éjjeli órákig tartó szünetes nem. 1889-re nagy pestist folyt le.

Adja az Ég a kállói caddik eredményében, bő áldását rabbijaink nemes munkájára, hogy annak dús eredménye legyen szent Tóránk dicsőségére.

huzott bőrébe nem fér a teste, a bőr összezsugorodik, azon módra a Szentföld is összezsugorodott, Mihelyt lakói elhagyták. (Gittin 57.)

Egy bécsi rendőrség könyvtárában talált könyvet ismert egy szerzetestől, amely könyv 1790-ben lett nyomtatva és 2000-ig jóslásokat tartalmaz. Sok jóslása bevált, még több természetesen nem. 1889-re nagy pestist jövendőt, ez nem következett be, ellenben akkor jött Európába az — influenza. A XX. századról azt mondja, hogy ami borzasztónak elképzelhető, meg fog történni az emberiséggel, ami valósággá lett a világháború által. 1938-ra általános világháború van kilátásba helyezve. 1986-ban lesz csak béke... Ha Spanyolországban tudnák, hogy mit jósol ez a szerzetes, nem marcangolnák egymást, mert azt hirdeti, hogy 1996-ban egy földrengés elnyeli egész Spanyolországot. A könyv végén ez olvasható: „Közben azután bekövetkezik a 2000-ik év, bekövetkezik az idők vége, a csillagok lehullanak az égből és így elmúlik ez a föld, miután 6000-ik évét betöltötte.” Látjuk tehát ebből, hogy a jóslással úgy van, mint ahogy a Talmud mondja az álomfejtésről: „Nincsen álom, balga elemek nélkül”. Ami pedig az „idők végét” illeti, ez nem egyéb mint a talmudi kijelentés (Szanhedrin 97) eltorzítása. Amíg azonban a jóslás végpusztulással fenyegeti az emberiséget, addig a talmudi fejtegetés célja, a jövőbe való bizalmat megerősíteni.

Glosszák a hétről

A katolikus klérus lapja, a „Nemzeti Ujság”, két sorban emlékezik meg a pécsi zsidó templom ablakainak a nyilaskeresztesek által történt beveréséről, a debreceni zsinagóga ellen elkövetett gaz merényletről is alighogy megemlékezik. Ime látjuk, hogy a politika miképpen rontja az erkölcsöt. Hát ez a pozitív vallásuaknak szolidaritása? Hát nem látják az urak Oroszországban, Mexikóban és Spanyolországban, hogy milyen igaz a régi mondás: Ma nekem, holnap neked? *

A pécsi egyetem diáksága zavarog és követeli, hogy a numerus clausus tartásuk be szigorújan. A nagytiszteletű tanárikar pedig megígéri: megteszi amit az ifjúság kíván tőle. Valamikor felfordult Izrael országa, mert a fiatal Rechavom nem akart az öregek szavára hallgatni, hanem az ifjúság szolamait követte. Milyen felfordulás lett volna, ha az öregek maguk is a fiatalok füttyszava szerint táncoltak volna. Mély igazságot fejez ki a régi héber mondás: Jaj a korszaknak, amelyben a bírák fölött bírásokodnak. *

A Tórában az foglaltatik a Szentföldről: „erecz aser avoneho barzel ümeharoreho tachczajv n'chajesz” — egy ország, amelynek kövei, vasérc és hegyéből rezet vágatsz.” Ezt az adatot, melyben bár kételkedni nem szabad, eddig nem igen erősítette meg a tapasztalat. Palesztinában nem bányásznak vasat és rezet. Glück professzor a híres archeológus most átkutatta azt a területet, amely Akaba öböl és a Holt tenger között van s megállapította az ottmaradt leletek alapján, hogy valamikor vas- és rézöntők lehettek ezen a területen. Szóval a Tóra szavai bebizonyosodtak: a föld alkalmas a bányászatra. Csak hogy nincsenek akik bányásszák. A professzor tehát lényegében véve azt állapította meg, amit a Talmud állapít meg, amikor arról van szó, hogy a szentély hegyén Janaj királynak óriási telepei voltak, holott a mostani kiterjedés mellett ez nem látszik lehetőnek. Erre azt mondják bölcseink: azért neveztetik a Szentföld „erecz cz'vi — a szarvas földjének”, mert miként a szarvas le-

ORTH. KÓSER חלב ופירות

kávét, tea, gyarmatárúk, szilva, csokoládé, ecetsav, burgonyaliszt stb. a budapesti ortodox rabbinátus felügyelete alatt.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Colonus Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Aulich-utca 5. sz.

Csak nagybani árusítás!

Divatos, izléses paróókák hullámos hajból

PIECHNIK és MECHTL-nél

Hajműterem, IV., Váci-utca 18.

Mérsékelt árak!

A nagy stadlon

Elbeszélés a XVI. századból, Lehmann nyomán. 13

— Igen, egy szegény, lealázott zsidó, de ő majd tudni fogja a módját annak, hogy lesujtsa az igazság bárdja arra az emberre, aki három ártatlan embert halálba akar küldeni!

A polgármester gyűlölettől lángoló szemekkel odalépett R. Joselmannhoz, de ez nyugodtan tovább folytatta:

— A hosszú Dietrich visszavonja vallomását, a városi őrök ezt jelenti Kegyelmednek, de Kegyelmed a helyett, hogy kihallgatná a denúnciánst, kintpadra vonja a szegény ártatlanokat, vallomást akar kicsikarni belőlük, sőt másodfokú kivallatást is akar alkalmazni. I'tennél a jog és még van igazság a császár Ófelsége birodalmában. Még egy ilyen világváros — polgármesterének fejét is leütheti a hóhér bárdja — mondta végül gunyosan.

— Ugyan, ki mer ellenem fellépni vádlónak?

— Hát én, a császár által kinevezett parancsnoka a zsidóságnak és kíváncsi vagyok, vajjon a kintpadra vont városi őrök is olyan hősiességgel fogja tűrni a hóhér kínzásait, mint ez az ártatlan 3 zsidó. Engem megölhet, de Kegyelmed nyakába fog kerülni!

A polgármester elgondolkodott és rövid szünet után azt mondta:

— Tegyen amit akar, — a zsidóknak megkell halniok.

Megdöbbenve nézett R. Joselmann a polgármesterre, aki ezt a rettenetes kijelentést rezignált hangon mondotta. És abban a pillanatban villámként egy gondolat világított föl benne. Odalépett a polgármesterhez és azt mondotta:

— Uram, Önnek valami oka lehet, hogy a zsidók egyike halálba menjen... fia Henrik...

— Mi az? Már Kegyelmed is tudja?

— Nem, én nem tudok semmit, én csak sejtem, hogy fia adósságokat csinált, amelyeket talán nem tud fizetni, már pedig, ha a fiú az adósok börtönébe jut, az apa nem lehet polgármester. Legyen nyílt velem szemben.

— Hát igen, fiam 1000 forinttal tartozik a dambachi Rafaelnek.

— Hát fizessen ötszázat, én garantálom, hogy a másik felét elengedi.

— Egy forintot se tudok fizetni. Az a haszontalan kölyök egész vagyonomat elköltötte már.

— Én ismerem Rafael helyzetét, ha nem kapja meg az 1000 forintot, akkor koldus.

— Ezért kell meghalnia.

— De akkor, polgármester Ur, Kegyelmed háromszoros bűnös és nem nyugszom addig, amíg a hóhér bárdja le nem sujt bűnös fejére.

— Inkább a gyalázatos halál, semmint életemben kitegyenek méltóságomból.

— És nem fél a Mindenható I'tentől?

— Inkább az örök poklot választom.

— És ha jót állok, uram, hogy Rafael a felét elengedi és a másik felét fizetheti apróbb részletekben?

— Ismeri ezt a Rafaelt közelebbről? Hát legyen óvatos. a jótállásával, mert ez egy minden hájjal megkent uzorás, pénze kedvesebb neki, mint élete. Haljon meg! Nem érdemli az életet. A többi kettő meneküljön, majd szölk a börtönörnek, hogy adjon nekik égerutat.

— Nem, polgármester úr, az ostyagyalázás vádjának nem szabad egy zsidón rajta száradni.

— Még itt is segítségére leszek, de először adjuk át azt az uzorást a hóhérnak, hadd kinezze halálra. Eleget kinezott ő meg engem is.

— Ebbe nem mehetnek bele.

— Akkor meg kell halniok.

— Engedélyezzen halasztást, majd én beszélek vele, úgy akarom, elintézni, hogy az ügy rendezéséből semmi kár nem érheti. Adjon parancsot arra, hogy vigyék a szerencsétlen egy külön cellába. Négyszemközt akarok vele beszélni.

— Hát legyen úgy, ha másképpen nem lehet, — szölt a polgármester sóhajtozva.

A beszélgetés után a polgármester kiadta a rendeletet, a bírósági tárgyalás felfüggesztésére. Rafaelt külön cellába vitték és ott fölkereste R. Joselmann. Rafael félholtan feküdt, már elhagyta a lelki erő, amely a kínzás alatt benne tartotta a lelket. Amikor meglátta a belépőt, azt nyöszörögte:

— Jaj nekem, mit csináltam, hogy I'ten ilyen sorsra juttatott...

— Ha elgondolkozik élete fölött, bizonyára fog majd találni olyan bűnös cselekedeteket, amelyek megokolják, hogy I'ten próbára teszi.

— Én mindent átgondoltam és semmit sem találtam.

— Emlékeztetem magát Reb Refoél arra, amit bölcseink mondanak: „Ha valaki szenvedések idején átvizsgálja életét és nem talál benne hibát, akkor tudja meg, hogy ez a Tóra-tanulás elhanyagolása miatt van.” Maga sem tanult eleget, Egyébként emlékszik-e a kis Lézer esetére?

Rafael hallgatott.

— Emlékszik? Bergheimből kiüldözték a zsidókat és Obernäh-ben akartak letelepedni. A városi hatóság megengedte volna, megbizottjuk a kis Lézer épen Jajmkipur előtti napon itt volt és tárgyalta. Maga megtudta ezt a szent ünnepen lajnlás alatt, erre otthagya a templomot, elment a polgármesterhez, mert félt, hogy a kis Lézer konkurrenciát fog majd csinálni és a polgármester intézkedésére őt és 3 kis gyermekét kiűzték a városból, a legkisebb gyermeke meg is halt azután az országúton.

— Óh I'tenem, az én bűneim!

— Nyugodjon meg, nem azért jöttem ide, hogy fájdalmaim fokozzam, hanem közölni akarom, hogy a hosszú Dietrich visszavonta vallomását.

— Akkor kiszabadulunk tehát!...

— Magától függ. A polgármester fia Henrik ugyanis 1000 forinttal tartozik önnek, ha visszaadja a polgármesternek a váltókat, s lemond a követeléséről...

— Akkor koldus vagyok, inkább haljak meg.

— Az élet többet ér, mint a pénz.

— De mit csináljak, ha nem tudom kenyeremet megkeresni? Talán koldulni menjek?

— Tegyük föl, hogy a polgármester egyszerűen nem veszi tudomásul a hosszú Dietrich vádaskodásának visszavonását, akkor magát elégetik máglyán, akkor ő amugy sem fog fizetni semmit s a Maga gyermekei ugyanis koldulni fognak és mi lesz a vége, talán egész Elzaszra kiterjedő zsidóüldözés út majd ki!

— Nem, nem engedhetek.

— Hallgasson ide, 500 forintot engedjen el, és ötszázat a polgármester 5 évi részletben fog megfizetni.

— Ha most fizet ötszázat, akkor rendben van.

— Nem fizethet most semmit sem.

— Akkor meghalok inkább, halálom kiengeszteli öszszes bűneimet, az örök életbe jutok, ott könyörögni fogok családomért és minden jó lesz.

— Minden jó lesz? Gondoljon csak arra, hogy kivégzése miatt egész Elzasz zsidóságára szerencsétlenség zúdulhat, mert azt fogják mondani: „Ime a zsidók beismerték az ostyagyalázást” s állandó zsidóüldözéseket fognak rendezni, ami által elvesztette túlvilági életét is. Azt ajánlom, tehát, válassza a földi és a túlvilági életet és fogadja el ajánlatomat. (Folyt. köv.)

HIREK

NAPTÁR

Sabosz Póro

Vajakhél-P'küde. Ador 23
— Rajs-chajdes bencsolás —
Gyertyagyújtás (Bpest): 5,20
„ kimenetele „ 6,20
Rajs-chajdes jövő szombaton

Igen tisztelt előfizetőinknek, kiknek előfizetésük lejárt, e hét elején csekkel-befizetési lapot küldtünk és ezúton is tisztelettel felkérjük az előfizetés mielőbbi szíves megújítására.

Egyben kénytelenek vagyunk bejelenteni, hogy a régóta hátralékban levő t. előfizetőinknek, amennyiben jelen felszólításunkat is figyelmen kívül hagyják, már a jövő heti szám küldését be fogjuk szüntetni.

— Mivel indokolja a román kultusz-minisztérium az erdélyi orth. iroda választásainak megsemmisítését. Mult számunkban jelentettük, hogy a miniszter megsemmisítette a decemberi választásokat. Az indoklás a köv.: „1. a nagy-károlyi orth. hitközség panasza, mely szerint nem lett meghíva a kongresszusra. 2. az irodai alapszabályok szerint csak egy alelnököt választhatnak meg, azt is, három jelölt közül, amelyet a jelölő bizottságnak kell előterjeszteni. 3. a szavazás csak titkosan történhetik, úgy az elnök, mint a többi tisztikar állásának betöltésénél. 4. az alapszabályok szerint a plénum, a jelölőbizottság javaslata alapján választhat és a jelen esetben a jelölőbizottság javaslata nem is terjesztett a bizottság elé. 5. a túlnyomólag nem delegátusokból összeváltott konferencián nem nyilatkozhatott meg kellően a delegátusok félreérthetetlen akarata.”

Orth. kóser של פסח fűszerárak

Szilva boszniai, 90, 25 és 12½ kg-os ládákban, burgonyaliszt, ecetsav, Boon's cocoa.
Amszel Simon, Budapest, Király utca 9. Telefon: 13-11-63

Orth. kóser sel peszach

cikkeit, u. m. összes fajta nyers- és pörkölt kávékat és keverékeit, teakeverékeit, boszniai és hazai etuvált szilva aszalványokat, gyarmatárakat, burgonyalisztet, déligyümölcsöket és mindenféle husvétii árukat, ismert kitűnő minőségekben, a legolcsóbb nagyban áron, minden felár nélkül (kivánatra orth. hechserral ellátva) ajánlja:

STARK HERMANN BERETTYÓUJFALU, Telefon: 22.

fűszernagykereskedés és villanyerőre berendezett nagypörköldő Kávé, tea, gyarmatáru és déligyümölcsök közvetlen behozatala. Mielőtt szükségletét fedezné, saját érdekében kérjen árajánlatot.

Stü hmer-féle של פסח csokoládé

a budapesti orth. rabbinátus felügyelete alatt készül. Kapható mindenütt. Viszonteladók az eredeti hechserral másolatát kapják.

Gyár: Bpest, VIII., Szentkirályi-u' 8.

— A katonák ünnepi szabadságolását tudvalevőleg 3 héttel az ünnepek előtt a hitközségeknek kell kériük a helyi parancsnokságoktól. Erre ezúttal felhívjuk az orth. hitközségek figyelmét azzal, hogy egyúttal Soviájszra is kériük a szabadságoltatást.

— A visói főrabbi Budapesten. Hager Mendel felsővisói főrabbi, a mult évben megdicsőült vizsliczi Rebbe legidősebb fia, orvosi kezelésre a jövő héten Budapestre érkezik és Sabosz Rajs-chajdesra itt marad. (Lakása: Steinmetznél, Király-u. 6.)

— A husvétii מנח של Manna cikóriát a hitű háziasszonyok figyelmébe ajánljuk. Kapható mindenütt.

— Hetvenéves. Dr. Pinchosz Kohn ismert bécsi Aguda vezérfeje, ma Ador 22-én 70 éves lett, mely alkalomból nagy ünneplésben részesítik. Az agg R. Wolf Pappenheim a „Jüdische Presse”-ben üdvözölte a jubilánst.

— Az angol királyi pár a londoni zsidónegyedben. VI. György király és Erzsébet királyné az elmúlt szombatok egyikén ellátogatott a Witechapel nevű, főleg zsidóklakta városrészbe. A felsőges pár kitüntető látogatását a zsidónegyedben a fajvédők természetesen nem jó szemmel nézték...

— A lengyel zsidóság életéből. A lemergi hitközség választási bizottsága szombati napon tartott ülést. Emiatt az orthodox érzésűek nagy tüntetést rendeztek. Ez is azt bizonyítja, hogy vallásos elemekkel bíró hitközség vezetőségét nem szabad vallástalanokra bízni. A varsói cionista szociálisták héberbetűs zsargonnyelvű lapja: „Dósz neie Tog”, amint a „Zsidó Ujság” annakidején jelentette, szombaton is megjelent, ami általános megbotrátkozást keltett. A nagy visszatérés láttára beszűntették a szombati megjelenést.

— „Árpád” motoroskocsik Palesztinában. A napokban két hatalmas ezüstszürke vasuti motorkocsit szállítottak Budapestre Palesztinába. Ezek a vasuti kocsik — a Budapest és Bécs, ill. Bpest és Csap között közlekedő „Árpád”-motorvonatok mintájára — Budapesten készültek.

— Utánzásra méltó. Téesről jelentik: Dr. Lázár Ignác, megdicsőült neje emlékére mintegy 25.000 Kc költséggel új Talmudtóra épületet emel. A nemes felajánlás őszinte örömet keltett a hitközségben.

— Haláleset. Désen elhunyt Szandler Áron, a hitközség egyik érdemes tagja, 39 éves korában. Általános részvét nyilvánul meg a porig sujtott özvegy és hét árva iránt.

— A debreceni orth. talmudtóraegylet vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, melyen Bernfeld Ernő elnök részletesen ismertette az egylet működését, miszerint a f. tanévben 7 melamed vezetésével 200-nál több tanuló véste szívébe a szent tudományokat. A közgyűlés utáni „Verhören” alkalmával Strasser főrabbi és a hitközség előkelői gyönyörködve hallgatták a Weinberger hitoktató vezetése alatt álló felső osztály élesezű tanulóitól az okos feleleteket. Este ezen osztály növendékei Gintin-re szijumot rendeztek, melyen több gyermek remek psettliket mondott. A szijumon jelenlevő 150 hitközségi tag élvezettel hallgatta Strasser Salamon főrabbi, Rosenberg Farkas és Rosenberg Emánuel rabbik, valamint Katz H. Ernő talmudtóra-alelnök divr tájrotit.

Husvétii sel-peszach áruk

orth. rabbinátusi hechserral, Excelsior pörkölt kávé és egyéb husvétii cikkekre viszonteladók kérjék árajánlatunkat.
Wertheimer és Frankl
Budapest, V. Hold-utca 6.

Kitűnő orth kóser bor של פסח

asztali, pecsenye, tokaji- és csemegeborkok; szilvórium, törköly, konyak, borovicska, seprópálinka, legolcsóbb árban házhoz szállítva. Saját gyártmányú sel peszach szódavíz, privátoknak is.

BÜCHLER JÓZSEF

Budapest, VII., Kisdiófa-utca 5. sz.
Telefon: 1-311-06.

CSALÁDI HIREK

(Négy sorig P 4,azonfelül soronként P 1)

Kesztenbaum Lilike Beregszász, Szofyer Jenő Miskolc jegyesek.

Grünwald Jolánka Békéscsaba, Popper József Kecskemét jegyesek.

Schwartz Sárkát Soltvadkert, eljegyezte Pollák Béla kereskedő, Budapest.

Steinberger Judit Frankfurt-Budapest, Hahn Ernő Rákospalota, jegyesek. (A rákospalotai Tif. Bach. szívélyesen gratulál volt alelnökének.)

Roth Henrik Bpesten szombaton ünnepelte Simajn Beczalél fia barmiczvóját. Az ifjú szép, értelmes charifűszés magidűsz drósót mondott, majd Sussmann és Steif rabbik beszéltek.

Márkus József Bonyhádon mult szombaton tartotta fia barmiczvó-ünnepélyét. Az ifjú kitűnő charifűszés és magidűsz után szívélyesen gratulálták az örömszülőket.

Szamet M. J. Hajdunánáson most tartotta Jechezkel fia barmiczvóját. A szép charifűsz-drósó után ünnepelelték az örömszülőket, valamint a nagyapát Winder Aschert.

A karcsuság titka

EHRENTÁLNÉ Geczovits Renee
fűzőszalon, Dohány-u. 39
Telefon: 14-02-64.

Ajánlom orth. kóser של פסח kitűnő boraimat

Elsőrendű tokaji, verpeléti zamatos pecsenye, csemege és asztali borokat nagyban és kicsinyben legolcsóbb áron

LAZAR MÁRKUSZ borpince
Budapest, VII., Klauzál-tér 16. sz.
Telefon: 1-405-54.

Ujdonság! Szencáci!

Természetes, édes, vitamindús

MUST

orth. kóser של פסח, alkoholmentes, magas cukortartalommal, minden idegen anyag hozzáadása nélkül készítve. Asszonyok és gyermekek kedvenc itala. Kérjen ajánlatot!

STEINER GYULA
szőlőbirtokos, Paks

Ugyanott kitűnő borok nagy választékban.

ORTH. KÓSER של פסח édeskés, zamatos bor, literje 56 fillér

Tokaji és csemegeborkok legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása. Termelői borpince ü. v.

Tauber Simon, Hólló utca 1.
Legkisebb rendelés is házhoz szállítatik!
Telefon: 13-79-74.

— Roosevelt a Hámánok ellen...

New-yorkból táviratozzák: Az északamerikai Egyesült Államok elnöke, az európai feszült helyzetre való tekintettel, Purim alkalmából a köv. rádiószózatot intézte az amerikai zsidósághoz: „Az arra való gondolás, hogy a zsidóság csodálatos módon megmenekült a megsemmisülés veszélyétől, amellyel öt sok évszázad előtt egy Hámán fenyegette, szilárdítsa meg a mai zsidóságnak a jövőbe vetett reményét, a neki osztályrészül jutott ragyogó örökségének tudata pedig fokozza önértékét”.

— A megdicsőült nagyváradi főrabbi R. Binjamin Fuchs z. c. l. első Jahrzeit-jét csütörtökön Ador 21-én ülték meg Nagyváradon nagy kegyelettel. Már az egész hét a kegyelettevés jegyében telt el. Szombat este az Aguda misnájosz-szijumot rendezett, melyen Fuchs Beczalél a főrabbi fia fejezte be a Misna hat rendjét, majd Weisz Farkas a megdicsőültnek nagytudású veje mondta a „hadront”. Fuchs Salamon drámai beszédében ecseteli a Boldogult által hagyott irt az egész erdélyi orthodoxiában, majd dr. Ehrmann Salamon (Frankfurt) az Aguda-világszövetség, Klein Márkus (Budapest) a magyar orthodoxia nevében beszéltek nagy hatással.

Feldmann Jenő az ifjúság kegyeletét tolmácsolta a késő éjszakáig tartó lélekelő szijum-ünnepségen. R. L.

— A budapesti orth. leányegyletben (Dob-utca 35. II.) f. hó 6-án szombaton d. u. 3-kor Hausen Margit tart előadást.

— Az orosz zsidók kétségbeesítő helyzete. A „Zsidó Távirati Ügynökség” jelentése szerint az oroszországi szovjet nem enged macsaszt sütni, csak állami kemencékben, amelyek természetesen nem felelnek meg a vallási előírásoknak. Külföldi segítség sűrűsége szükséges.

— Ungvárról jelentik: A napokban elhunyt Tischler Sámuelné, aki jótékonyága, vallásossága és egyéb kiváló zsidónői erényei révén közszeretnek örvendett. Ezen „ésez chájil” temetése impozáns részvét mellett folyt le és a gejóci rabbi, valamint a megdicsőültnek fia: Tischler Péter, szívemarkoló heszpedben bucsuztatták. — חננייה

x Feltűnést kelt Spitz Herman szombattartó cég selyem-, szövet-, és mosóáru occasiója. Gazdag választék. Olcsó árak. Budapest, Erzsébet-körút 34.

— BEKÜLDÖTT HIREK. A budapesti „Hazaraka” templomegyesület Katz Áron rabbi-titkár z. c. l. utódjául Domány Ernőt választotta meg. Révész, Loschitz és Eckstein urak üdvözlésére, a töle megszokott elokvenciával választott az unjonnan megválasztott, aki már 15 éve talmud-előadója az egyesületnek. — Nagylétei jelentés szerint a belügyminiszter Braunstein Miklós nevét Barna Miklósa változtatta. — A soproni T. B. új tisztikara: Wetzler Benő elnök, Spitzer Ernő alelnök, Radó Imre titkár, Koppel Ferenc pénztáros, Breuer József ellenőr, Raab Jenő, Günsberger Mihály gabek. Választmány: Lerner Oszkár, Hoffmann Sándor, Bishitz Ernő, Schlesinger Lipót, Friedmann Lajos. — A váci orth. négyzet jótékonycélu estélye szép eredménnyel járt. Közreműködtek: Ungár Árminné (rendező), Pápa Ilonka, Hirschfeld Magda, Katz Teri, Pápa Edit, Abelesz Anni, stb. — Az érsekújvári Chevra Kadisa elnökévé Lóvy Hermant választották meg.

Orth. kóser של פסח

fűszerárak, ecetsav, burgonyaliszt, szilva, doboz-sajt

özü. PAPPER DEZSŐ-né

Bpest, VII., Dob-u. 19. Tel: 1-345-30.

Nagyban

Kicsinyben

PARÓKA

különlegességek

Modern és tartós kivitel

Tartós ondolalások, alakítások

Olcsó árak

ALTSCHULER

BUDAPEST, VII. CSÁNYI UCCA 12

(Király ucca sarok)
Telefon: 1-310-79

Apró hirdetések

Fályatok és apróhirdetések díjsabása: Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-
tagon szedett betűkből 32 fillér. Állást-
keresőknek 10, ill. 20 fillér. Legkisebb
hirdetés díja 2 pengő. Az összeg előre
küldendő be; lehet 10 filléres levélbé-
lyegeken is. Jelígis levelekhez 20 fillér
bélyeg mellékelendő.

MISKOLCON átutazóban csak Rück-
man-nál étkezzen. Széchenyi-u., villa-
mosmegállónál.

SEL PESZACH saját olvasztású zsír e-
hó 15-ig kg-ként 3 pengő. Fenákel
orth. kóser baromfiúzet, Dob-u. 28.

JÓ HÁZBÓL való fiút tanoncnak fel-
vesz ezüstműves. Dob-u. 8.

ELŐKELŐ orth. családból való, jesivá-
kát végzett, intelligens, jómegjelenésű
26 éves öcsémet benősíteném jó-
menetelű üzlettel rendelkező orth. uric-
saládba. „Előkelő orthodox” jelíge
ajánlatokat kiadó továbbit.

HÁZVEZETŐNŐNEK v. társalkodónő-
nek, idősebb hölgyhöz is, elmenne tel-
jesen megbízható uriaszony. „Üzlet-
hez ért” jelige.

FÜSZER- és festékszakmában jártas
kereskedősegéd azonnalra felvétetik.
Cím: Friedmann Henrik, Nyíregyháza.
BÉLYEGZŐKÉSZÍTŐSEGÉD, önállóan
dolgozik, állást keres. „Kitűnő munka-
erő” jelige.

VÁCI—UTCAI nőruhaszalonomat meg-
osztanám szombattartó kalapos vagy
füzősnővel. Telefonhívó 1-388-74.

MEGNŐSÜLNÉ hozománnyal, vidéki 29
éves szombattartó fiatalember, akinek
jövendelmző, 15.000 P-t érő ingatlana
van. Esetleg benősülne jobb vallá-
sos uricsaládba. „Házias legyen, 29-
ig” jelige.

VENNÉK csakis jókarban levő elsőren-
dű **פ"ש**-t saját szükségletre. Ármeg-
jelölést kérek. Walder, Ujpest, Attila-
utca 66.

FŐZNI tudó, szerény igényű minden-
leányt keresek kis családú orth. ház-
tartásomba. Cím: Lemberger, Polgár.
**MENTSETEK MEG HITTESTVÉ-
REIM!** Tönkrement, egykor jómódú ke-
reskedő vagyok, három éve súlyos gyom-
orbetegségben szenvedők. Se orvosságra,
kurára, se családom fenntartására nem
telik. Aki megkönyörül rajtam és öt-
tagu családomon, azon megkönyörül a
Mindenható! Szíves hathatós adományo-
kat „Gyomorbagos” jelíge a kiadóba
kérek.

LIBAZSIR olvasztva, orth. kóser, 5 kg.
dobozokban kg-ja 2,60, sel peszach
2,80. Frankó. Kornhauser, Debrecen.
Simonffy-utca 1.

FÉRJHEZ adnám intelligens leányomat
28—30 éves szombattartó fiatalember-
hez, aki üzletbe benősülne. „Jóme-
netelű üzlet” jelíge frt ajánlatokat
kiadó továbbit. (20 f. b.)

VEZETŐ állásban levő banktisztviselő,
termély- és közraktári tiszteketben is
jártas, elhelyezkedést keres, hogy
szombatot tarthasson. Megkereséseket
„hüségese” jelíge a kiadóba kér.

NŐSÜLENDŐK férjhez menni akarók,
szerény és nagyobb igényűek, biza-
lomalom forduljanak: Wieder Armin
sadchenhez. Makó.

PESZACH nyolc napjára keresek 3 fel-
nőtt családtag részére teljes ellátást
orth. családnál Budapesten, esetleg
Ujpesten. Kimerítő ajánlatokat ármeg-
jelöléssel kér: Özv. Schwartzné, Pilis-
vörösvár, Fő-út 341.

FIATAL NYOMDÁSZ-SEGÉD, ki a
pepírkereskedésben és könyvkötészet-
ben jártas, március 15-re állást keres.
Jelige: „Szorgalmas, 1937”.

NŐSÜLNÉ 29 éves jómegjelenésű ön-
álló divatárnyagkereskedő. „Fény-
képpel” jelíge küldendő leveleket
kiadó továbbit.

40 ÉVES LEÁNY saját házzal, üzlet-
tel, kocsmával, 47 év körüli férfit (le-
het gyermektelen özvegy) keres benő-
sülésre. Wieder Armin, Makó.

FÜSTÖLT libacomb, orth. kóser, kg-ja
2,80. Sel-peszach olvasztott libaszir, 5
kg. dobozokban, 2,80 kg-ja. Frankó.
Schwarz, Debrecen, Pásti-u. 2.

SAMESZ-ÁLLÁS házassággal egybe-
kötvé, nagyobb fővárosi orth. tem-
plomban elfoglalható. 26—33 éves nő-
tlen pályázók ajánlatait „szigorúan
vallásos” jelíge a kiadó továbbit.

**ניר באמארער מצות! נמצא עלי
קמח ומצות שמורים שנמחנו כרחם של
סוכים שקורין מראקקענע מיהלעי ונאמין
בהשנחה הנהיץ אביד דפה שלישיא, קמח
ה' מצות שמורה 1.10 מצות משומים 86.**

Schwartz Ábrahám
pászkasütő, Nyirbátor

PARÓKÁT

legszebb kivitelben készült hullámosít-
ott hajból; javítást, ondulást olcsón
vállal

HEISZ JENŐNÉ

parókakészítő és női fodrász,
Budapest, Király-u. 53.

הנדה של ססמ

LEGENDÁS HAGADA

új magyar fordítással bőséges ma-
gyarzatokkal az egyiptomi kivonulás
történetével a szájhagyomány és a
midrasi irodalom nyomán írta

ÁBRAHÁM MÁRTON

Nagy albumalakú, aranyozott dísz-
kötésben ára 4,80 P.

33 művészies illusztráció és fejléc.

Megrendelhető:
ÁBRAHÁM nyomda, Kecskemét
A legalkalmasabb ajándék!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ

Klein S. nyomda, Bpest, VI. Lovag-u. 14
Telefon: 1-111-95.

אללגעמיינע יידישע צייטונג

ג'ה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót ז"ל

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 26/C.
Telefon: 1-238-08. Csekk számla: 50.791.
Egész évre 20 pengő. Külföldre P 25.

Szerkeszti:
Groszberg Jenő

Az orsz. választógyűlés

Az ország orthodox rabbikarának s hitk. delegátusainak gyűlése a fővárosban

A fegyelmegszegésnek, a felelősség-
érzetnek, a vallás szent ügye iránti sze-
retetnek, a független magyar orthodox
szervezet megszilárdítására irányuló ko-
moly akaratnak szelleme lebegett azon a
háromnapos összejövetelen, amely 6 évre
ismét megadta a hazai orthodoxiának az
alkotmányos szerveit és megválasztotta
az országos képviselőtestületet, ill. központi
bizottságot.

A vezetőségnek hívó szózatára az or-
szág minden részéről összegyűlekeztek a
delegátusok, kik tudatában voltak fele-
lősségüknek s az orthodox közösségre
vonatközlőleg ismételtek magukban a
prófétai ígét (Jesájó 49, 18):

שא סניך עניך וראי כולם נקצנו באורך
„Jártasd körül szemeidet s lásd, mind-
annyian összegyűlekeztek, eljöttek a te
kedvedért”. Az a kép, amely a szemlélő
elő tárult a kongresszus megnyitásánál,
amikor az egész kitűnő orth. rabbikar.
valamint a világi elem kvalitásos egye-
dei hallgatták az elnöki beszédet és az
iroda beszámolóját: felejtetetlen ma-
rad és a mai idők sok baját egy pillá-
natra elfelejtette velünk. Egységes volt
a szellem, az egész gyülekezetet a test-
véri szeretet hatotta át, mert minden je-
lenlő átérzhette a szoltáros ige (119)
igazságát:

הבר אני לכל אשר יראוך ולשומרי מצותך
„Társá vagyok mindazoknak, akik fél-
nek Tőled és akik megőrzik a Te törvé-
nyeidet”.

A beszámoló általános megelégedés
visszhangja kísérte. Nem volt szónok,
még a kritikát gyakorlók között sem,
aki az Iroda működését nem illette volna
a legnagyobb elismerés szavával. Amint
Ben Azzáj mondta a Misnában:
„hálát kell adni a multért és felkiál-
tani a jövőért”, azonképen egyesek a leg-
tisztább egyszerűségről a jövőre nézve
oly kívánalmakat hangoztattak, amelyek-
hez mindenki csatlakozott.

A hétfő este megtartott rabbikon-
gresszuson, valamint az ujonnan megvá-
lasztott országos képviselőtestület szerda
délben lefolyt alakuló gyűlésén az or-
thodoxia legfontosabb problémáiként a
zsidó családi élet tisztaságának megvé-
dése, a jesiva ifjúság és a jesivákból ki-
kerülő fiatalok helyzetének feljavítása,
a sabosz védelme került megvitatásra. A
jelenlők érezték, hogyha ezen kardi-
nális orth. problémák megoldása akár-
csak egy lépéssel halad előre a megva-
lósulás terén, úgy a diskusszió termé-
keny s áldáshozó volt.

S ha az első két napon — a válas-
tás folyamán — jóleső érzéssel tapasztal-
hattuk, hogy az orthodoxia élete len-
dülőben marad, a harmadik napon az
alakuló ülés felemelőleg hathatott min-
den résztvevőre az orthodoxia erkölcsi
vitalitását illetőleg. Teljes számban je-
lent meg az ujonnan megválasztott kép-
viselőtestület. A kérdések tárgyalásánál ki-
tűnt, hogy nincs győző, nincs legyőzött,
mert csak egy szempont uralkodott: mi-
képpen lehetne karöltve, egymást kiegészítve,
szolgálni vallásunknak. Az or-
thodoxia szent ügyeiben hozzáértéssel
felszólalók szavaiból kiáradó hatás elért
minden hallgató értelméhez, szívéhez és
lelkéhez.

Az egész kongresszus méltó lefolyása
elválaszthatatlan Kahan-Frankl Samu
elnök személyétől. Komoly lény, hozzá-
értése, tapintatossága, kitűnő elnöklése:
szuggesztív hatással volt az egész gyüle-
kezetre. Engedékenységet s elhatározott-
ságot sugározott. Amint ezt bölcsünk
Dóvid Hamelech szavaival kapcsolatban
tanítják, aki így szólt népéhez: „S'mo'ini
acháj v'ammi — hallgassatok reám test-
véreim és népem”. (Sanhedrin 8.) Az
elnök és a kongresszus tagjai között meg-
valósult a kellő kontaktus: az elnök
iránti tisztelet az egyik részről, az egy-
begyűltekekkel kapcsolatban pedig a leg-
messzebbmenő türelem az elnöki székben,

amint ezt R. Szimlói hirdeti az előbb idé-
zett talמוד-helyen.

A templomépítő Bezalél mellett ott
találjuk Oholivot. Sokat nem mond ró-
la a Tóra, a midras sem dicsőíti, de
azért ott említi a szentélyépítés máso-
dik nagy mesterének. Mindenki tudja,
ugyebár, hogy az iroda jeles jogtaná-
csosára gondolunk. Az a jelentése,
amelyben beszámolt az elmúlt évek irodai
működéséről, tükörként mutatta meg
azokat a nagyfontosságú feladatokat és
kiváló eredményeket, amelyeket az or-
thodoxia hűséges szolgálatában álló jog-
tanácsosnak az elnök mellett az utóbbi
években a felekezeti és vallási közérdek
javára elérni sikerült, irodai munkája
során. Közismert, hogy legnagyobb mértékben
az ő tiszte eljárni illetékes helyeken a
legtöbb olyan ügyben, amelyben vala-
mely kivételes kedvezést kell elérni in-
tézmeny javára. Ilyen értelemben méltá-
nyolja az orth. közvélemény dr. Reiner
Imre jogtanácsos munkáját, immár köz-
zel három évtizedes irodai működésében.
És igen helyesen jegyezte meg felszó-
lalásában Bernfeld Sámuel debreceni de-
legátus a következőket:

— Emberi gyarlóság, — mondta töb-
bek között — hogy a közéleti egyéneket
általában kritizálni szokták. Az elhang-
zott jelentésből azonban kitűnik, hogy az
Iroda rámutathat számos pozitív ered-
ményre, noha kétségtelen, hogy nagyon
sok tennivaló van még, és a megválasz-
tandó testület kötelessége az Irodát mun-
kájában támogatni.

A kongresszus minden egyes tagját az
elmúlt szép napok emléke hazakiséri s
köszönti: „Borüch attó b'vaj'e'chó üvó-
riüch attó b'ezszechó — áldott légy,
amikor jöttél, áldott légy, amikor el-
mész”, mert „az igazság műve békesség
lesz és az igazság gyümölcse nyugalom”.
(Jesájó 32.)

*

**A budapesti orth. izr. hitközség felügyelete alatt termelt
peszachi orth. kóser palacktej és tejtermékek**

kaphatók és megrendelhetők összes fiókjainkban és az orth.
fűszerkereskedőknél.

BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RT.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31. sz.

BRÜNN UTÓDA

Orth. **Engländer** ש"ך
כוסה

Saját pörkölésű kávé, fűszer, ecetsav, szilva, bor, macesz, stb. Szolid árak.
Házhoz szállítás egész éven át.
Budapest, VIII., Karpfenstein-utca 1. (Teleki tér sarok) Telefon: 1-309-24.

Első forrásból vásároljon
ezüst tórafelszerelést,
gyertyatartót, arany, ezüst és
brillians ékszereket, órákat

Heiden Leó
ékszerésznél

Saját üzem. Szombaton zárva. Gyári árak.

Budapest, Király-u. 21. Telefon: 1-381-10

